

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
REGIONAAL ONTGRONDINGENPLAN NOORDZEE

158-45

commissie voor de milieu-effectrapportage

WERKGROEP M.E.R. REGIONAAL ONTGRONDINGENPLAN NOORDZEE

Aan de Minister van Verkeer en
Waterstaat,
d.t.v. de Directeur-Generaal van de
Rijkswaterstaat,
Postbus 20906
2500 EX 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk

FSO 26853

onderwerp

Advies voor richtlijnen MER
Regionaal Ontgrondingenplan
Noordzee

uw brief

7 september 1987

ons kenmerk

U561-87/Be/mh/158-23

utrecht,

3 december 1987

Met bovengenoemde brief, ingekomen op 18 september jl., stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid, advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het Regionaal Ontgrondingenplan voor de Noordzee.

Met de opstelling van dit plan wordt beoogd, uitwerking te geven aan het voorgenomen beleid inzake de winning van oppervlaktedelfstoffen in de Noordzee. In het plan zullen ondermeer gebieden worden aangewezen die geschikt worden geacht voor de winning van de verschillende oppervlaktedelfstoffen.

Hierbij bied ik U het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage aan, overeenkomstig art. 41, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm). In dit advies voor richtlijnen worden de onderwerpen omschreven die naar het inzicht van de Commissie in het MER zullen moeten worden behandeld. Voor de hoofdpunten van het advies verwijs ik korthedshalve naar de samenvatting die is opgenomen als hoofdstuk 2 van het advies. Daarnaast vestig ik gaarne de aandacht op de volgende punten.

1. Uit overleg met de initiatiefnemer en het bevoegd gezag is de Commissie gebleken, dat met het opstellen van het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee geen besluitvorming omtrent de winning van grind en klei wordt voorbereid. De Commissie heeft daarom alleen de zandwinning in de Noordzee in beschouwing genomen. Voor een eventuele winning van grind en klei zal dus een afzonderlijk MER nodig zijn.
2. Voor de besluitvorming inzake de toelaatbaarheid van zandwinning dichtbij de kust zullen met name mogelijke effecten op de kustmorfologie en de geohydrologie van de kustzone met voldoende zekerheid moeten kunnen worden voorspeld. Gezien de stand van het onderzoek naar deze aspecten is waarschijnlijk te weinig informatie beschikbaar voor een verantwoorde besluitvorming, die mede gebaseerd is op informatie omtrent milieu-effecten. De Commissie is daarom

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR DE INHOUD
VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
REGIONAAL ONTGRONDINGENPLAN NOORDZEE

Advies op grond van artikel 41 n, eerste lid van de Wet van 23 april 1986 tot uitbreiding van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming over het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee.

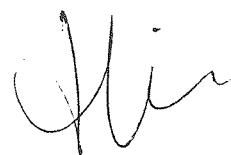
Uitgebracht aan de Minister van Verkeer en Waterstaat.

De secretaris,

drs. J. van Belle

De voorzitter,

dr. H. Cohen

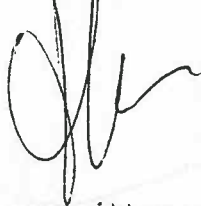
Utrecht, 3 december 1987

van mening dat bij voorkeur zou moeten worden afgezien van zandwinning in de kustgebieden, conform het huidige beleid. Wel zouden mogelijkheden voor winning ter plaatse van de loswallen en tijdelijke opslag in de kustzone kunnen worden onderzocht.

3. Het beleid inzake de winning van oppervlaktedelfstoffen in de Noordzee zal mede afhangen van het beleid op dit terrein in het IJsselmeergebied. Dit wordt uitgewerkt in de Nota Oppervlaktedelfstoffenwinning wateren IJsselmeergebied 1989 - 1998, waarbij eveneens m.e.r. wordt toegepast. Een goede inhoudelijke coördinatie tussen deze twee m.e.r.-procedures lijkt de Commissie van groot belang.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te kunnen leveren aan de vaststelling van de richtlijnen. Zij zal gaarne vernemen op welke wijze U voor de vaststelling van de gewenste inhoud van het MER gebruik zult willen maken van haar aanbevelingen.

Dr. H. Cohen,

voorzitter werkgroep m.e.r.
Regionaal Ontgrondingenplan
Noordzee

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING	3
3. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	6
3.1 Probleemstelling	6
3.2 Doel en belang	7
4. DE VOORGENOEMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOU- WING TE NEMEN ALTERNATIEVEN	8
4.1 Algemeen	8
4.2 De voorgenomen activiteit	9
4.3 Alternatieven	9
4.3.1 Doelstellingsalternatieven	10
4.3.2 Locatie-alternatieven	10
4.3.3 Uitvoeringsalteratieven	10
4.3.4 Nulalternatief	11
4.3.5 Meest milieu-vriendelijk alternatief	11
4.3.6 In elk geval te onderzoeken combinaties van alterna- tieven, afgezien van het nulalternatief en het meest milieu-vriendelijk alternatief	11
5. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	12
6. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONT- WIKKELING VAN HET MILIEU	13
6.1 Abiotisch milieu	14
6.2 Biotisch milieu	14
6.3 Relaties tussen verschillende aspecten	15
6.4 Te verwachten ontwikkelingen	15
6.5 Het milieu landinwaarts van de kustzone	16
7. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	16
7.1 Algemeen	16
7.1.1 Voorspellingsmethoden; prioriteiten	16
7.1.2 Te onderscheiden deelactiviteiten en te beschouwen aspecten	17
7.2 Effecten van de winning op zee	18
7.2.1 Effecten op het abiotisch milieu	18
7.2.2 Effecten op het biotisch milieu	18
7.2.3 Effecten op andere gebruiksfuncties	19
7.3 Effecten van transport en overslag	19
7.4 Effecten van bewerking en gebruik op het land	20
8. VERGELIJKING VAN DE TE VERWACHTEN AUTONOME ONTWIKKELINGEN VAN HET MILIEU MET DE BESCHREVEN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU VAN ELK VAN DE IN BESCHOUWING GENOMEN ALTERNATIEVEN	20

9.	OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	21
10.	VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	21
11.	SAMENVATTING VAN HET MER	22

BIJLAGEN

1. Bekendmaking in de Staatscourant 177 van dinsdag 15 september 1987
Bekendmaking in de Volkskrant van dinsdag 15 september 1987
2. Brief d.d. 7 september 1987 van Rijkswaterstaat hoofddirectie van de waterstaat aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage met verzoek om advies
3. Hoofdpunten van vastgesteld landelijk beleid met betrekking tot de zandvoorziening uit de Noordzee
(Notitie toegeleverd door de Hoofddirectie van de Waterstaat)
4. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage
5. Lijst van inspraakreacties

1. INLEIDING

Het voornemen

Op 15 september 1987 maakte de Minister van Verkeer en Waterstaat bekend, dat ten behoeve van de besluitvorming inzake het regionaal ontgrondingenplan voor de Noordzee, milieu-effectrapportage zal worden toegepast (zie bijlage 1).

In verband hiermee ontving de Commissie voor de milieu-effectrapportage op 18 september j.l. het verzoek, advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het bedoelde milieu-effectrapport (MER). Deze brief is als bijlage 2 bij dit advies gevoegd.

Uit de door de Directie Noordzee van Rijkswaterstaat opgestelde startnotitie blijkt, dat het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee tot doel heeft uitwerking te geven aan het in de "Ontwerp Landelijke Beleidsnota voor de Oppervlakedelfstoffenvoorziening voor de Lange Termijn" (de nota "Geground Ontgronden") aangegeven Rijksbeleid, waarin in verband met knelpunten bij deze winning elders in ons land bevordering van de winning van oppervlakedelfstoffen in de Noordzee wordt voorgenomen. Ter nadere informatie over de reeds gemaakte beleidskeuzen is door de Hoofddirectie van de Waterstaat een korte notitie verstrekt aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage. Deze is als bijlage 3 in dit advies opgenomen.

De uitwerking van dit landelijke beleid betreft ondermeer het aanwijzen van gebieden voor ontgroning gericht op de winning van oppervlakedelfstoffen. In de startnotitie worden met name de delfstoffen ophoogzand, suppletiezand, beton- en metselzand, grind en klei genoemd. Als plangebied wordt de territoriale zee en het Nederlands Continentaal Plat genoemd¹.

De Directie Noordzee van Rijkswaterstaat treedt namens de Minister op als initiatiefnemer, de Hoofddirectie van de Waterstaat als bevoegd gezag. Het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee zal, na behandeling in de Raad van Waterstaat en de Interdepartementale Coördinatie Commissie voor Noordzee-aangelegenheden (ICONA), worden vastgesteld door de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Blijkens het planningsschema in de Startnotitie zal het MER in het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee worden geïntegreerd.

1 Het bevoegd gezag heeft medegedeeld dat het voorlopig niet in de bedoeling ligt, grind en klei te winnen. Dit MER zal daarom alleen betrekking hebben op de winning van zand voor verschillende doeleinden. Tevens is meegedeeld dat het plangebied in de praktijk beperkt zal zijn tot een afstand van maximaal 50 km uit de kust.

Het advies voor Richtlijnen

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 4. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies "de Commissie" genoemd. De Commissie vergaderde op 9 oktober, 23 oktober, 12 november en 26 november 1987. Tevens is op 9 oktober 1987 door Rijkswaterstaat een toelichting op het voorne- men en de procedure gegeven. Vertegenwoordigers van de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer wisselden op 25 november 1987 van gedachten naar aanleiding van het concept-advies van de Commissie.

Het doel van het advies van de Commissie is de te beschouwen milieu-as- pecten van het voorgenomen beleid dat zal worden uitgewerkt in het Re- gionaal Ontgrondingenplan Noordzee, af te bakenen en de gewenste inhoud van het MER aan te geven.

Het advies is samengesteld in volgorde van onderwerpen welke een MER tenminste moet bevatten volgens artikel 41 j van de Wet algemene bepa- lingen milieuhygiëne. Hoofdstuk 2 bevat een samenvatting van de belang- rijkste onderdelen van dit advies.

2. SAMENVATTING

Door Rijkswaterstaat wordt een Regionaal Ontgrondingenplan voor de Noordzee voorbereid. Hierin zal het beleidsvoornemen inzake de winning van zand in de Noordzee worden uitgewerkt voor de korte termijn (tot 1991), de middellange termijn (1991-2000) en de lange termijn (2001-2010). Ten behoeve van de besluitvorming over dit plan zal milieu-effectrapportage worden toegepast.

In het advies voor richtlijnen wordt uiteengezet welke aspecten naar de mening van de Commissie voor de milieu-effectrapportage in het MER zouden moeten worden behandeld, hoe de verschillende onderwerpen dienen te worden afgebakend en welke mate van detaillering gewenst is. De hoofdlijnen van het advies kunnen als volgt worden weergegeven.

Probleemstelling en doel (par.3)

Voor een duidelijke probleemstelling is meer inzicht gewenst in de prognoses voor het zand voor verschillende doeleinden en de wijze waarop de prognoses tot stand zijn gekomen.

Er wordt van uitgegaan dat de winning van grind en klei in het kader van het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee niet wordt uitgewerkt en dus niet in het MER zal worden beschouwd.

Bij de behoefte-ramingen moet worden aangegeven op welke overwegingen deze is gebaseerd. Daarbij dienen de consequenties van dit beleid voor winning elders (met name winning op het land, in het IJsselmeergebied en in de Waddenzee) te worden aangegeven.

De activiteit en de alternatieven (par.4)

In het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee zullen nog zeer veel vragen omtrent hoeveelheden, locatie-alternatieven en toe te passen technieken moeten worden beantwoord. In het MER zal daarom waarschijnlijk geen duidelijk voorkeursalternatief zijn opgenomen, maar zal veeleer sprake zijn van een voorgenomen activiteit die is opgebouwd uit meerdere deelactiviteiten waarvoor varianten of alternatieven mogelijk zijn.

Tot de voorgenomen activiteit dienen niet alleen de zandwinning op zee, maar ook andere (deel-)activiteiten die niet zouden worden ondernomen bij winning elders, te worden gerekend. Gedacht wordt vooral aan overslag (depotvorming) en ontzilting.

In het MER dienen de volgende alternatieven aan de orde te komen:

- doelstellingsalternatieven: alternatieven met betrekking tot te winnen hoeveelheden, mede in verband met financieel-economische overwegingen.
- locatie-alternatieven: er dienen bij voorkeur concreet aangegeven locatie-alternatieven te worden onderzocht. Indien dit niet mogelijk is, kan naar de mening van de Commissie in een later stadium een aanvullend MER nodig zijn.

- uitvoeringsalternatieven: methoden van winning, transport, overslag en bewerking.
- het nulalternatief: de milieu-ontwikkeling zonder de voorgenomen zandwinning, met uitzondering van onderhoudsbaggerwerk.
- het meest milieu-vriendelijk alternatief.
- twee door de Commissie nader omschreven alternatieven, die vooral gebaseerd zijn op de gedachte, dat de kans op effecten van onvoorziene omvang moet worden geminimaliseerd, mede gelet op de stand van het Noordzee-onderzoek. Om deze reden beveelt de Commissie aan, in ieder geval alternatieven te formuleren waarbij:
 - * wordt afgezien van zandwinning in de kustzone, conform het huidige beleid.
 - * de gebieden Oestergronden en Bruine Bank Formatie buiten beschouwing worden gelaten.

Besluitvorming (par.5)

In het MER zal ondermeer moeten worden ingegaan op de doorwerking van het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee in de vergunningverlening en op de relatie met het beleid van de betrokken provincies.

Bij de randvoorwaarden dient niet alleen rekening te worden gehouden met het Noordzee-beleid, maar ook met het (milieu-)beleid binnen de kust, met name waar het gaat om de bodem, de grondwaterkwaliteit en het binnenwater.

Het bestaande milieu (par.6)

Tot het studiegebied behoren, naar de mening van de Commissie, ook gebieden op het land, die beïnvloed kunnen worden door deelactiviteiten die specifiek samenhangen met de winning van zand in de Noordzee, bijvoorbeeld de aanlandings-, opslag- en ontziltingsgebieden.

De bestaande toestand van het milieu in dit studiegebied dient beschreven te worden, voorzover van belang voor de voorspelling van de te verwachten milieu-effecten. Op basis van bestaande informatie zal in het MER moeten worden ingegaan op:

- het abiotisch milieu (water en bodem),
- het biotisch milieu (fyto- en zoöplankton, bodemfauna, vissen, vogels en zoogdieren),
- de relaties tussen verschillende factoren.

Bij de beschrijving van de "autonome" ontwikkeling zal aandacht moeten worden besteed aan de maatschappelijke functies die het beleid inzake de zandwinning kunnen beïnvloeden ofwel door dit beleid kunnen worden beïnvloed.

Gevolgen voor het milieu (par. 7)

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu zal de nadruk moeten liggen op de effecten op de bodem, de kustmorfologie, het water (zee,

zoet grond- en oppervlaktewater), het fytoplankton en de fauna (zoöplankton, bodemfauna en vissen).

Effecten waarbij belangrijke verschillen bestaan tussen (deel-)alternatieven dienen per alternatief of per variant te worden beschreven. De effecten op het milieu dienen bij voorkeur in absolute zin en zo kwantitatief mogelijk te worden beschreven. Daarbij moeten onzekerheden die voortvloeien uit de gebruikte voorspellingsmethoden en -modellen zo goed mogelijk worden aangegeven.

Naast de effecten van winning op zee, dienen ook effecten op het land, bijvoorbeeld van depotvorming en ontzilting, te worden beschouwd.

Vergelijking van alternatieven (par. 8)

De alternatieven en varianten moeten, althans wat hun milieu-aspecten betreft, vergeleken worden met de bestaande toestand van het milieu zonder de voorgenomen zandwinning, met uitzondering van onderhoudsbaggerwerk.

Overzicht van leemten in kennis (par. 9)

Het MER zal aandacht moeten besteden aan resterende leemten in kennis en de betekenis daarvan voor de besluitvorming en ook een idee moeten geven hoe het evaluatieprogramma zal worden opgezet.

Vorm en presentatie van het MER (par. 10)

Het MER kan worden opgenomen in het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee, maar zal dan wel als een duidelijk herkenbaar onderdeel zichtbaar moeten zijn.

Samenvatting van het MER (par. 11)

De kern van alle hoofdonderdelen van het MER zal duidelijk en overzichtelijk moeten worden geresumeerd in een als zodanig herkenbare samenvatting. De samenvatting dient ook voor een zo breed mogelijk samengesteld publiek voldoende inzicht te geven voor een beoordeling van het MER en de daarin beschreven milieu-gevolgen.

3. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Het MER dient een nauwkeurige en operationele omschrijving van het doel en belang van het voornemen ofwel hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd, te bevatten (artikel 43 j, lid 1 onder a).

In het MER dient te worden beschreven aan welke behoeften en taakstellingen door het beleid zoals dat zal worden uiteengezet in het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee wordt voldaan.

3.1 Probleemstelling

Ten behoeve van een duidelijke afbakening van de probleemstelling dient in het MER te worden ingegaan op:

- a. de behoefteramingen van zand voor verschillende doeleinden en de wijze waarop deze tot stand zijn gekomen. Hierbij dient tevens de geschatte export van zand te worden aangegeven.
- b. de randvoorwaarden waarbinnen de planvorming voor het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee zal plaatsvinden. Tevens kunnen er randvoorwaarden met betrekking tot bewerking en gebruik van de te winnen zandhoeveelheden aan de orde zijn.

3.1.1 Behoefteraming en taakstelling

In de startnotitie worden de oppervlakedelfstoffen ophoogzand, suppletiezand, beton- en metselzand, grind en klei genoemd. De Commissie is echter meegedeeld dat de winning van grind en klei buiten beschouwing blijft.

Voor de te beschouwen typen zand dient in het MER te worden ingegaan op de volgende aspecten:

- specificatie per zandsoort naar:
 - * type: welke korrelgrootte-verdeling
 - * piekperioden in de vraag
 - * mogelijkheden voor de toepassing van alternatieve materialen, bijvoorbeeld (gemalen) bouw- en sloopafval.
 - * mogelijkheden voor combinatie met ontgroning voor andere doeleinden, bijvoorbeeld zandaanrijking uit baggerspecie, zandwinning Loswal Noord, verdieping vaargeulen.
- beleidsuitgangspunten en (technische) aannames waarop de behoefteraming is gebaseerd. Dit betreft in elk geval:
 - * relatie met zandwinning elders, met name IJsselmeer en Waddenzee, alsmede de provinciale taakstellingen
 - * relatie met plannen voor inpoldering, kustuitbreiding en aanleg van spaarbekkens (pompaaccumulatie-centrale)
 - * behoefte voor strandsuppletie
 - * raming van de export
 - * "technische" marges in de behoefteraming en de wijze waarop de behoefteraming tot stand is gekomen.

Op basis van de uitgangspunten dient per type zand een maximumscenario en een "meest waarschijnlijk" scenario te worden opgesteld. Daarbij dient de geplande fasering in de tijd zo gedetailleerd mogelijk te worden aangegeven.

3.1.2 Randvoorwaarden

Het gaat hier om de vooraf geformuleerde randvoorwaarden inzake de planvorming voor het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee. Hierbij kan worden gedacht aan milieu-randvoorwaarden, randvoorwaarden vanuit andere gebruiksfuncties en veiligheidsaspecten. Veel van deze randvoorwaarden zijn reeds geformuleerd in de startnotitie.

Voor de winning op zee kunnen met name randvoorwaarden gelden met betrekking tot:

- het ecosysteem: flora, fauna, voedselketens; mede in relatie met abiotische factoren (bodem, waterkwaliteit, stromingen)
- effecten met invloed op de andere maatschappelijke functies van de Noordzee en het aangrenzende kustgebied.

Aanbevolen wordt de randvoorwaarden zoveel mogelijk weer te geven op een "belemmeringenkaart" met bijbehorende zonerings. Genoemd kunnen worden paaigebieden van vissen, lozings- en dumpingsgebieden van afvalstoffen, militaire oefengebieden, produktieplatforms voor de winning van olie en gas, scheepswrakken en pijpleidingen, alsmede de gebieden "landwaarts van de NAP -20m c.q. de 20 km-lijn"². Belangrijk hierbij is het schaalniveau. Dit dient zo goed mogelijk aan te sluiten bij de schaal die zal worden gehanteerd bij het aanwijzen van winlocaties.

Tevens dienen, indien aanwezig, randvoorwaarden en te hanteren normen met betrekking tot de bewerking en het gebruik op het land te worden aangegeven. Hierbij kan met name worden gedacht aan regels omtrent het ontzilten, het sorteren (indien³ relevant) en het voor verschillende functies toelaatbare zoutgehalte .

3.2 Doel en belang

Uit de hiervoor aangeduide probleemstelling moet in het MER per type zand het doel en het belang van het voornemen afgeleid worden.

-
- 2 De genoemde formulering impliceert dat juist bij relatief "steile" kusten zandwinning dichtbij de kust niet wordt uitgesloten. De Commissie vraagt zich daarom af of deze omschrijving van de in het huidige beleid uitgesloten kustzone (Startnotitie blz. 13, overzicht op voorhand uitgesloten gebieden) wel in overeenstemming is met de bedoeling van het beleid: het vermijden van effecten op de kustmorfologie.
 - 3 De Commissie is van mening dat extra zoutbelasting van bodem en (grond-) water door het gebruik op het land zo veel mogelijk dient te worden voorkomen.

In dit verband wijst de Commissie erop, dat voor de onderbouwing van het voornemen tot zandwinning in de Noordzee, inzicht is gewenst in de bijdrage die dit beleid kan leveren aan de oplossing van knelpunten bij winning op het land.

Er dienen beoordelingscriteria te worden aangegeven waaraan de alternatieven en varianten die in het MER worden uitgewerkt, kunnen worden getoetst. Tot deze criteria behoren onder meer de normen en streefwaarden van het milieubeleid voor de Noordzee (in verband met winning, transport, aanleg depots) en voor het land (in verband met aanleg depots, bewerking en gebruik).

4. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

In het MER moeten de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven (en varianten daarvan) worden beschreven en uitgewerkt.

In veel gevallen zal de initiatiefnemer voorkeur hebben voor één bepaalde manier om zijn doel te bereiken. De motivering voor de keuze dient dan in het MER te worden uiteengezet.

Bij het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee gaat het echter om de uitwerking van een beleidsvoornemen dat nog weinig concreet is ingevuld. Beleidsvoornemen is de bevordering van zandwinning in de Noordzee. Om-trent hoeveelheden, locatie-alternatieven en toe te passen technieken voor winning, overslag en bewerking bestaan echter nog vele onduidelijkheden. Het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee betreft het ontwikkelen van nadere beleidslijnen en het aangeven van keuzen uit meerdere (deel-) alternatieven. Bij deze uitwerking van het beleidsvoornemen zullen ook milieu-randvoorwaarden in beschouwing moeten worden genomen.

Gezien het karakter van het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee sluit de Commissie niet uit dat er na de planvoorbereiding en de opstelling van het MER nog (deel-)alternatieven zullen bestaan, waaruit achteraf (na procedures van advies en inspraak) keuzen moeten worden gemaakt.

In dat geval zal er geen sprake zijn van één voorkeursalternatief, maar van een voorgenomen activiteit, opgebouwd uit verschillende deelactiviteiten waarbinnen alternatieven of varianten mogelijk zijn.

De verschillende alternatieven c.q. varianten voor deelactiviteiten zullen alle concreet moeten worden uitgewerkt, in dezelfde mate van detaillering. Dit geldt temeer, daar het niet in de bedoeling ligt bij vergunningaanvragen nogmaals milieu-effectrapportage toe te passen.

Indien bepaalde activiteiten niet voldoende kunnen worden geconcretiseerd, zullen deze naar de mening van de Commissie in een afzonderlijk MER moeten worden behandeld.

Tot de voorgenomen activiteit (en de te beschouwen effecten daarvan) dienen, naast de winning op zee, ook alle andere activiteiten te worden beschouwd, die specifiek samenhangen met de winning op zee en die effecten veroorzaken die bij winning op het land of in "zoete" wateren niet zouden optreden.

4.2 De voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit dient te worden beschreven voor zover deze beschrijving inzicht geeft in fysieke activiteiten met daarmee gepaard gaande beïnvloeding van het abiotische milieu. De bronnen van milieubelasting dienen op globale wijze te worden aangegeven. Tevens kunnen mogelijke milieubescherpende maatregelen worden genoemd, voorzover reeds voorzien.

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit dienen de volgende deelactiviteiten en te behandelen aspecten te worden onderscheiden:

1. winning
 - technieken, materieelinzet, met daarbij seizoenen waarin de winningen zullen plaatsvinden, piekperiode(n).
 - beoogde wingebieden, met daarbij aangegeven:
 - * een scenario voor de volgorde van de winningen en per winning een fasering in de tijd (wintempo per locatie)
 - * de winddiepte en oppervlakte van de beoogde wingebieden; hierbij spelen diverse aspecten een rol, zoals éénmalige of regelmatig terugkerende winning (in sedimentatiegebieden), oppervlakkige winning of uit diepe putten. Tevens zou gedacht kunnen worden aan het afgraven van zandheuvels (megaribbels).
2. transport en overslag
 - wijze van transport naar de kust
 - (indien relevant) locatiekeuze van depots voor de kust
 - terreinontsluiting en depotvorming op de wal
3. bewerking en verwerking
 - ontziltling: mate waarin zal worden ontzilt, technieken, locaties, periode(n) van het jaar, piekperiode(n).
 - sortering, voorzover relevant: hoe, waar, wanneer.

Bij de beschrijving van de genoemde aspecten dient rekening te worden gehouden met de specifieke situatie per type zand.

4.3 Alternatieven

Het in beschouwing nemen van alternatieven vormt een wezenlijk onderdeel van milieu-effectrapportage.

De keuze van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten dient daarom in het MER zorgvuldig te worden gemotiveerd. Daarbij moet worden aangegeven hoe het gestelde doel van het voornemen

